

ANALIZA I OCENA RYZYKA ZAWODOWEGO

Załącznik do

Zarządzenia Nr 28.2020

Z dnia 9.04.2020

Aktualizacja oceny stanowisk pracy pod względem zagrożenia czynnikiem biologicznym.

Zbigniew Ochocki
Gł. Specjalista ds. bhp

2020-04-06

2021-04-06

Oceny dokonał

Data oceny

Data następnej oceny

Zatwierdził:.....

WOJT
mgr Dariusz Gryntewicz

Czynniki biologiczne to mikro i makro organizmy oraz wytwarzane przez nie struktury i substancje

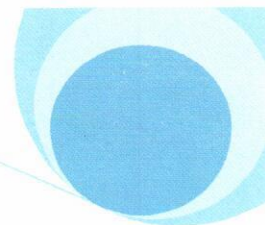
Czynniki biologiczne

Zgodnie z rozporządzeniem z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki szkodliwe czynniki biologiczne to „drobnoustroje komórkowe, pasożyty wewnętrzne, jednostki bezkomórkowe zdolne do replikacji lub przenoszenia materiału genetycznego, w tym zmodyfikowane genetycznie hodowle komórkowe, które mogą być przyczyną zakażenia, alergii lub zatrucia”.

Czynniki biologiczne oddziałują negatywnie na organizm człowieka w procesie pracy i mogą powodować choroby zawodowe.

Wśród czynników można wyróżnić:

- a) Alergeny biologiczne (bakterie, grzyby, cząstki roślinne i zwierzęce).
- b) Czynniki wywołujące choroby zakaźne i inwazyjne (priony, wirusy, bakterie, grzyby, pierwotniaki, robaki).
- c) Toksyny biologiczne w tym czynniki immunotoksyczne (endotoksyna bakteryjna, mitotoksyny, glikany grzybicze, lotne związki organiczne, toksyny roślinne, jady zwierzęce).
- d) Czynniki rakotwórcze (alfa toksyny, pył drzewny).

Czynniki biologiczne w środowisku pracy.

Zgodnie z załącznikiem nr 1. wymienionego wcześniej rozporządzenia szkodliwe czynniki biologiczne klasyfikujemy w czterech grupach zagrożenia.

Grupa 1. Czynniki, przez które wywołanie chorób u ludzi jest mało prawdopodobne. W tym przypadku, jeżeli pracownik jest zatrudniony w warunkach narażenia na czynnik z tej grupy pracodawca stosuje jedynie środki zapobiegawcze określone w przepisach z zakresu bhp.

Grupa 2. Czynniki, które mogą wywoływać choroby u ludzi, mogą być niebezpieczne dla pracowników, ale rozprzestrzenienie ich w populacji ludzkiej jest mało prawdopodobne. Zazwyczaj istnieją w stosunku do nich skuteczne metody profilaktyki lub leczenia. W stosunku do tych czynników zazwyczaj istnieją skuteczne metody profilaktyki lub leczenia. Wykaz obejmuje 140 gatunków bakterii i organizmów im podobnych, 56 wirusów, 60 gatunków pasożytów, 20 gatunków grzybów.

Grupa 3. Czynniki, które mogą wywoływać u ludzi ciężkie choroby, są niebezpieczne dla pracowników, a rozprzestrzenienie ich w populacji ludzkiej jest bardzo prawdopodobne. Zazwyczaj istnieją w stosunku do nich skuteczne metody profilaktyki lub leczenia. W grupie tej wyodrębniono czynniki mogące stanowić ograniczone ryzyko zagrożenia dla ludzi, gdyż nie rozprzestrzeniają się drogą powietrzną, np. wirus wścieklizny, wirus kleszczowego zapalenia mózgu, wirusy zapalenia wątroby typu C.

Grupa 4. Czynniki, które wywołują u ludzi ciężkie choroby, są niebezpieczne dla pracowników, a rozprzestrzenienie czynników w populacji ludzkiej jest bardzo prawdopodobne. Zazwyczaj nie istnieją w stosunku do nich skuteczne metody profilaktyki lub leczenia. Czynniki z tej grupy stanowią bardzo poważne zagrożenie, często grożące śmiercią.

BIOHAZARD

Rozporządzenie w załączniku nr 2 wprowadza również **wykaz prac narażających pracowników na działanie czynników biologicznych**, oto jak przedstawia się wykaz:

1. Praca w zakładach produkujących żywność
2. Praca w rolnictwie
3. Praca, podczas której dochodzi do kontaktu ze zwierzętami lub produktami pochodzenia zwierzęcego
4. Praca w jednostkach ochrony zdrowia
5. Praca w laboratoriach klinicznych, weterynaryjnych lub diagnostycznych
6. Praca w zakładach gospodarki odpadami
7. Praca przy oczyszczaniu ścieków
8. Praca w innych okolicznościach niż wymienione w lp. 1-7, podczas której jest potwierdzone narażenie na działanie czynników biologicznych

Ocena ryzyka zawodowego

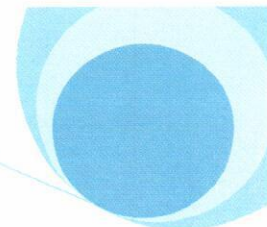
Dla prawidłowej oceny ryzyka zawodowego występującego przy wykonywaniu czynności z narażeniem na czynniki biologiczne jest prawidłowe zakwalifikowanie czynnika do określonej grupy zagrożenia.

Na podstawie przekazanych informacji, wyników badań środowiska pracy, czynniki biologiczne mogące wystąpić na ocenianych stanowiskach można zakwalifikować do maksymalnie **3 grupy zagrożenia**.

We wszystkich przypadkach pracownik ma do czynienia z niezamierzonym występowaniem czynników biologicznych w miejscu pracy.

Na ocenianych stanowiskach pracownicy wykonują prace niezamieszczone w załączniku nr 2 rozporządzenia

Dokładną ocenę zawarto w karcie informacji o ryzyku zawodowym.

Ocena ryzyka powinna być okresowo weryfikowana oraz przeprowadzana po każdej zmianie warunków pracy, mogącej mieć wpływ na narażenie; powinna być przedstawiana przez pracodawcę na żądanie kompetentnych organów wraz z danymi, na podstawie których została dokonana.

Z aktualizacją oceny ryzyka zawodowego należy zapoznać pracowników i potwierdzić ten fakt odpowiednim wpisem w oświadczeniu.

Piśmiennictwo:

1. Dyrektywa 2000/54/WE z 17 września 2000 r. dotycząca ochrony pracowników przed działaniem czynników biologicznych w pracy.
2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz.U. nr 81, poz.716)
3. dr Lidia Zapór – *Czynniki biologiczne w środowisku pracy-nowe przepisy*. „Bezpieczeństwo Pracy” 7-8/2005
4. mgr Małgorzata Gołofit-Szymczak, dr Jolanta Skowron – *Zagrożenia mikrobiologiczne w pomieszczeniach biurowych*. „Bezpieczeństwo Pracy” 3/2005
5. Małgorzata Majka – *Narażenie na czynniki biologiczne*. „Atest” 11/2006
6. dr Lidia Zapór, mgr Małgorzata Gołofit-Szymczak – *Czynniki biologiczne w środowisku pracy – ocena ryzyka zawodowego*. „Bezpieczeństwo Pracy” 2/2008

Ocena ryzyka powinna być okresowo weryfikowana

Oszacowane ryzyko zawodowe na omawianych stanowiskach pracy jest

- AKCEPTOWALNE -

Pod warunkiem przestrzegania i stosowania środków profilaktycznych wymienionych w kolumnie 9 „Karty informacji o ryzyku zawodowym”

AKTUALIZACJA KARTY INFORMACJI O RYZYKU ZAWODOWYM DLA WSZYSTKICH STANOWISK PRACY

lp.	Rodzaj zagrożenia	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	S	P	E	R	Środki profilaktyczne
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Czynniki biologiczne Kontakty z współpracownikami	zapalenia przyusznice (grupa 2) wirus opryszczki polistej (grupa 2) wirus odry (grupa 2)	zapalenie przyusznice, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych opryszczka, zapalenie mózgu, zapalenie rogówki. odra, zapalenie mózgu i uszu jako powikłania.	straty średnie, absencja chorobowa S=3 straty średnie, absencja chorobowa S=3 straty średnie, absencja chorobowa S=3	tylko sporadycznie możliwe P=0,5 tylko sporadycznie możliwe P=0,5 tylko sporadycznie możliwe P=0,5	częsta E=6 częsta E=6 częsta E=6	R=9 Ryzyko pomijalne R=9 Ryzyko pomijalne R=9 Ryzyko pomijalne	możliwe szczepienia ochronne, izolowanie chorych (zwolnienia lekarskie), zachowanie higieny, wentylacja pomieszczeń pracy. możliwe szczepienia ochronne, dezynfekcja pomieszczeń, wentylacja możliwe szczepienia ochronne, izolowanie chorych (zwolnienia lekarskie), wentylacja pomieszczeń pracy
2		wirus opryszczki polistej (grupa 2)	opryszczka, zapalenie mózgu, zapalenie rogówki.	straty średnie, absencja chorobowa S=3	tylko sporadycznie możliwe P=0,5	częsta E=6	R=9 Ryzyko pomijalne	możliwe szczepienia ochronne, dezynfekcja pomieszczeń, wentylacja
3		wirus odry (grupa 2)	odra, zapalenie mózgu i uszu jako powikłania.	straty średnie, absencja chorobowa S=3	tylko sporadycznie możliwe P=0,5	częsta E=6	R=9 Ryzyko pomijalne	możliwe szczepienia ochronne, izolowanie chorych (zwolnienia lekarskie), wentylacja pomieszczeń pracy
4		wirus grypy (grupa 2)	grypa, zapalenie płuc, powikłania	straty średnie, absencja chorobowa S=3	mało prawdopodobne, możliwe P=1	częsta E=6	R=18 Ryzyko pomijalne	możliwe szczepienia ochronne pracowników, wentylacja pomieszczeń pracy.
5		bakterie Escherichia Coli, Salmonella – podczas czyszczenia toalet, umywalk, usuwania odpadów – wchłanianie drogą pokarmową	Biegunki, zapalenie żołądka, jelit, zatrucie pokarmowe. Grupa 2	straty średnie, absencja chorobowa S=3	mało prawdopodobne, możliwe P=1	częsta E=6	R=18 Ryzyko pomijalne	Zachowanie higieny, stosowanie ochron rąk (brak szczepień)
6		Grzyby pleśń – podczas usuwania odpadów – wchłanianie przez skórę (grupa 2)	Choroby skóry, grzybicza infekcja skóry, błon śluzowych i paznokci,	straty średnie, absencja chorobowa S=3	mało prawdopodobne, możliwe P=1	częsta E=6	R=18 Ryzyko pomijalne	Zachowanie higieny, stosowanie ochron rąk.

7	Czynniki biologiczne Kontakty z ludźmi.	Wirus SARS-Cov-2 (grupa 3)	Choroba COVID-19	Strata bardzo duża S= 15	Mало prawdopodobne P=3	Znikoma E=0,5	R= 22,5 Małe Ryzyko	<ul style="list-style-type: none"> • Często myj ręce używając mydła i wody, a jeśli nie masz do nich dostępu, używaj płynów/żeli na bazie alkoholu (min. 60%) • Podczas kaszlu i kichania zakryj usta i nos zgiętym łokciem lub chusteczką – natychmiast wyrzuć chusteczkę do zamkniętego kosza i umyj ręce używając mydła i wody, a jeśli nie masz do nich dostępu – płynu/żelu na bazie alkoholu (min. 60%) • Zachowaj co najmniej 2 metry odległości między sobą a innymi ludźmi, szczególnie tymi, którzy kaszlą, kichają i mają gorączkę • Unikaj dotykania rękami oczu, nosa i ust. • W sytuacji narażenia na bezpośredni kontakt z osobami potencjalnie zakażonymi stosuj rękawiczki ochronne, środki ochrony górnych dróg oddechowych oraz gogle ochronne. • Dezynfekuj systematycznie powierzchnie użytkowe, blaty, klamki, poręcze powierzchni telefonów komórkowych, elementy sterowania.
---	--	-------------------------------	-------------------------	-----------------------------	---------------------------	------------------	------------------------	--